

INFORMACIJA APIE PATVIRTINTĄ PANEVĖŽIO REGIONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 M. PLANĄ

Panevėžio regiono plėtros taryba 2023 m. balandžio 4 d. sprendimu Nr. TS-3 patvirtino Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planą. Šiam planui buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV).

Informacija, kaip plane sprendžiami aplinkos apsaugos klausimai

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas – tai strateginis dokumentas, kuriame numatytos 2021–2027 m. planavimo laikotarpio priemonės, užtikrinančios Nacionaliniame pažangos plane nustatytų strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių, bei Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane nustatytų užduočių įgyvendinimą. Pagrindinis Panevėžio regiono organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tikslas – užtikrinti, kad viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų visuotinė, geros kokybės, prieinama (įperkama) ir atitiktų aplinkos apsaugos, techninius-ekonominius ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus.

Informacija, kaip buvo atsižvelgta į SPAV ataskaitoje pateiktą informaciją

SPAV ataskaitoje pateikta informacija pagrindė Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projekte siūlomas priemones pasekmių aplinkai ir visuomenės sveikatai atžvilgiu. SPAV ataskaitoje įvertinta, kad įgyvendinus Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytas priemones ir uždutis, komunalinių atliekų tvarkymo pokyčiai lyginant su esama būkle, turės teigiamą poveikį aplinkos orui ir klimato kaitai, visuomenės sveikatai, dirvožemio kokybei bei neatsinaujantiems ir atsinaujantiems gamtos ištekliams. Plano įgyvendinimas neturės reikšmingo neigiamo poveikio paviršiniams ir požeminiams vandenims, biologinei įvairovei, saugomoms teritorijoms ir kultūros paveldui. Planuojamas atliekų tvarkymo sistemos tobulinimas siejamas su aukštesnių higienos reikalavimų užtikrinimu, mažesne aplinkos tarša ir mažesniu neigiamu poveikiu visuomenės sveikatai ir gerovei.

Motyvai, lėmę alternatyvos pasirinkimą

SPAV ataskaitoje buvo nagrinėjamos dvi alternatyvos: „nulinė“ (esama situacija) ir I (siūloma) alternatyva.

Kadangi „nulinė“ (esamos situacijos) alternatyva nėra priimtina aplinkosauginiu ir politiniu požiūriu, nes neužtikrina valstybinių atliekų tvarkymo užduočių (komunalinių atliekų perdirbimo ar kitokio panaudojimo ir rūšiuojamojo surinkimo plėtos) įgyvendinimo, ši alternatyva buvo atmesta.

I (siūlomos) alternatyvos atveju, komunalinių atliekų susidarymo ir tvarkymo prognozių iki 2027 m. vertinimo rezultatai rodo, kad numatyta atliekų prevencijos, maisto švaistymo ir šiukšlinimo mažinimo, pakartotinio naudojimo, biologinių atliekų namudinio kompostavimo, atskiro rūšiuojamojo surinkimo (konteineriais, plečiant DGASA tinklą), atskirai surinkto maisto atliekų apdorojimo, didelio gabarito ir statybinių atliekų apdorojimo priemonės bus pakankamos Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane nustatytų užduočių įgyvendinimui. Nagrinėjant šią alternatyvą, galime daryti išvadą, kad analizuojami komunalinių atliekų tvarkymo sprendiniai yra priimtini, nes jie ženkliai pagerins aplinkos būklę, lyginant su esama situacija. Numatytos priemonės užtikrins, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 8 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio. Labiausiai keisis perdirbamų ir naudojamų energijai gauti atliekų kiekių santykis. 2027 m. pavykus pasiekti 80 proc. rūšiuojamojo surinkimo uždutį, perdirbimui ir pakartotiniam naudojimui turėtų būti paruošiama 60 proc. komunalinių atliekų, o panaudojama (energijos gamybai, sąvartyno reikmėms, užpildams ir kt. tikslais) – 32 proc.

Panevėžio regiono plėtros taryba 2023 m. balandžio 4 d. sprendimu Nr. TS-3 patvirtintas Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atitinka SPAV ataskaitoje nagrinėtą siūlomą plano įgyvendinimo alternatyvą.

Numatytos plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai monitoringo priemonės

Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo priemonės;
- kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano komunalinių atliekų tvarkymo užduotys:
 - kaip vykdomos valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys;
 - kaip vykdomos rūšiuojamojo surinkimo kiekybinės užduotys savivaldybėms/regionui.

Atskirų atliekų tvarkymo įrenginių poveikis aplinkai bus stebimas vykdant ūkio subjektų monitoringą teisės aktų nustatyta tvarka.

Informacija, kaip buvo atsižvelgta į SPAV subjektų išvadas, visuomenės pasiūlymus

SPAV apimties nustatymo dokumentas buvo parengtas ir išsiųstas derinimui vertinimo subjektams. Gavus visų vertinimo subjektų išvadas, UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – PRATC) ir SPAV konsultantas UAB „Ekokonsultacijos“ parengė Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadų dėl Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano SPAV apimties nustatymo dokumento įvertinimo pažymą, kuri vertinimo subjektams buvo pateikta kaip Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano SPAV ataskaitos 2 priedas. SPAV subjektai dokumentą suderino be pastabų.

Vadovaujantis *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašo reikalavimais* informacija apie supažindinimą su SPAV ataskaita buvo paskelbta:

- 2023 m. vasario 23 d. PRATC internetiniame puslapyje;
- 2023 m. vasario 23 d. Panevėžio miesto, Panevėžio, Biržų, Kupiškio, Pasvalio ir Rokiškio rajonų savivaldybių internetiniuose puslapiuose;
- 2023 m. vasario 23 d. dienraštyje „Lietuvos rytas“.

Visuomenei buvo suteikta galimybė susipažinti su SPAV ataskaita ir Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektu plano organizatoriaus – PRATC patalpose, adresu Beržų g. 3, Panevėžys ir PRATC interneto svetainėje naujienų skiltyje: <https://pratc.lt/>. Iš visuomenės pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta.

Viešas susirinkimas, kurio metu viešai supažindinama su SPAV ataskaita ir Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano projektu, įvyko 2023 m. kovo 23 d. 16:00 val. hibridiniu būdu, t.y. visuomenės atstovai galėjo viešame susirinkime dalyvauti, prisijungę internetinės vaizdo transliacijos būdu arba atvykus į PRATC administraciją, adresu Beržų g. 3, Panevėžys. Į viešą susirinkimą per internetinę vaizdo transliacijos platformą prisijungė UAB „Ekokonsultacijos“ bei PRATC atstovai. Per valandą nuo nustatytos viešo susirinkimo pradžios, t.y. iki 17.00 val., nei vienas visuomenės atstovas nuotoliniu būdu neprisijungė ir neatvyko į PRATC administracijos patalpas.

SPAV ataskaita buvo pateikta derinimui vertinimo subjektams. Vertinimo subjektai SPAV ataskaitą suderino be pastabų. Vertinimo subjektų išvados pateiktos Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadų dėl Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos įvertinimo pažymoje. Iš visuomenės pastabų ir pasiūlymų gauta nebuvo.

Susipažinti su patvirtintu Panevėžio regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planu galima PRATC interneto svetainėje <https://pratc.lt/vietiniai-dokumentai/>. Susipažinti su motyvais, lėmusiais alternatyvos pasirinkimą, su plano įgyvendinimo pasekmių stebėsenos priemonėmis, su parengta strateginio pasekmių aplinkai vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažyma bei kaip aplinkos apsaugos klausimai sprendžiami plane, kaip atsižvelgta į vertinimo ataskaitą, vertinimo subjektų išvadas, visuomenės pasiūlymus galima PRATC administracijoje, adresu Beržų g. 3, Panevėžys. Kontaktinis asmuo – Finansų ir apskaitos padalinio vadovė Roma Sinkevičienė, tel.: 8 687 06252, el. p.: roma.sinkeviciene@pratc.lt.